

УДК 330.342:167

Аспірт. І.Г. Давидов – Кіровоградський
національний технічний університет

УПРАВЛІНСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ПРОЦЕСОМ ПРИВАТИЗАЦІЇ ТА МЕТОДИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Здійснено аналіз проблеми управлінського контролю за процесами приватизації в Україні та окреслено оптимальні засади його ефективної моделі.

Doctorate I.G. Davydov – National technical university of Kirovograd

The management control for process of privatization and methods of it improvement

The article realizes the analysis of problem management control for processes of privatization in Ukraine and it outlines the optimal principles of it effective model.

Процес приватизації – надзвичайно складний і багатогранний і тому вимагає відповідної філософії управлінських рішень. Кожне з цих рішень повинне, з одного боку, відповідати конкретній ситуації, а з другого – містити у собі дії адекватні основній концепції. Весь процес управлінського контролю за процесом приватизації доцільно, з нашої точки зору, розбити на кілька етапів, відповідних самому процесу приватизації. При цьому необхідно мати на увазі, що контроль потрібен не сам собою, а для досягнення найвищого ефекту приватизації

Для забезпечення неперервності та системності управлінського контролю його необхідно починати ще на стадії підготовки приватизації. Активне управління підготовкою підприємства до зміни форми власності – запорука раціональної з точки зору інтересів суспільства приватизації. Варто зазначити, що хоч цьому процесу завжди приділяли велику увагу юридично завершеного вигляду він набув тільки у 1998 році. Так, на виконання пункту 114 Державної програми приватизації на 1998 рік постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 р. №1301 було затверджено "Положення про передприватизаційну підготовку підприємств". У цьому документі визначалось, що "передприватизаційна підготовка підприємств – це комплекс організаційних, фінансових, економічних та технічних заходів, які здійснюються до прийняття рішення про приватизацію державного майна і спрямовані на створення сприятливих умов для реформування власності підприємства їх адаптації до ринкових умов як суб'єктів підприємницької діяльності" [1, с.12] Метою цих заходів ставилось підвищення вартості об'єктів приватизації, їх інвестиційної привабливості та ліквідності.

До заходів управління державним майном у доприватизаційний період необхідно виділити такі:

- оцінка об'єктів приватизації з точки зору доцільності їх подальшого перебування у державній власності;
- створення конкурентного середовища у сфері приватизації підприємств;
- створення умов для залучення інвестицій у підприємства, що приватизуються;
- забезпечення реструктуризації підприємства з метою підвищення ціни продажу;
- стимулювання до участі у приватизації приватних власників, які мають довгострокові інтереси в розвитку приватизованого об'єкта.

Державні підприємства, призначені для приватизації, залежно від масштабів та сфери діяльності, істотно відрізняються за своїм впливом на народногосподарські процеси. Тому і контроль з боку держави за ходом їх трансформування у приватну власність набуває різних форм залежно від місця підприємства в національній економіці. З метою чіткого розмежування як підприємств за їх значимістю для національної економіки, так і визначення державних заходів по контролю за приватизацією об'єкти приватизації класифікуються за групами залежно від первісної (балансової) вартості основних фондів, зазначеною у балансовому звіті, та інших ознак таким чином:

- **група А** – об'єкти, вартість основних фондів яких не перевищує одного мільйона гривень (крім об'єктів групи Г, науково-дослідних та проектних організацій);
- **група Б** – об'єкти, вартість основних фондів яких становить від одного мільйона гривень до ста сімдесяти мільйонів гривень, а частка вартості основних фондів, що припадає на одного працюючого, не перевищує номінальної вартості приватизаційного майнового сертифіката більш як у 12 разів (крім об'єктів групи Г);
- **група В** – об'єкти, вартість основних фондів яких становить від одного мільйона гривень до ста сімдесяти мільйонів гривень, а частка вартості основних фондів, що припадає на одного працюючого, перевищує номінальну вартість приватизаційного майнового сертифікату більш як у 12 разів (крім об'єктів групи Г);
- **група Г** – об'єкти, вартість основних фондів яких перевищує сто сімдесят мільйонів гривень, а також підприємства (незалежно від вартості основних фондів), що посідають монопольне становище на загальнодержавному ринку відповідних товарів України і визнані такими у встановленому порядку; об'єкти військово-промислового комплексу, що підлягають конверсії згідно відповідної програми; об'єкти, приватизація яких здійснюється із залученням іноземних інвестицій за міжнародними договорами України;
- **група Д** – об'єкти незавершеного будівництва, включаючи законсервовані об'єкти, майно ліквідованих підприємств, підприємств-банкрутів;
- **група Е** – акції (частка, пай), що належать у підприємствах змішаної форми власності державі; цінні папери, паї, інше майно вартістю понад один мільйон гривень, що не було враховане під час проведення оцінки вартості майна об'єкта приватизації та не ввійшло до його статутного фонду (крім об'єктів групи Ж);
- **група Ж** – незалежно від вартості об'єкти освіти, охорони здоров'я, культури, мистецтва і тому подібні об'єкти соціально-побутового та культурного призначення.

Після визначення підприємств, які підлягають приватизації з метою підвищення ефективності приватизації необхідно розглянути доцільність проведення таких заходів:

- санація державних підприємств;
- реструктуризація державних підприємств;
- підготовка до приватизації об'єктів державної власності (ОДВ);
- здійснення процесу приватизації ОДВ;
- управління післяприватизаційним процесом.

Санація державних підприємств проводиться з метою недопущення ситуацій, внаслідок яких може статися їх фінансовий крах і ліквідація як суб'єкту господарської діяльності. Збитковість державного підприємства або

підприємства, в якому є державна власність, може призвести до втрати державою своєї власності. Тому державі як власнику необхідно вдаватися до санації належних їй підприємств скоріше, ніж складеться ситуація вимушеного продажу їх за борги.

Реструктуризація підприємств – один із засобів управління підприємствами. Метою реструктуризації державних підприємств є трансформування суб'єктів підприємницької діяльності у підприємства спроможні ефективно функціонувати в умовах ринкової економіки та виробляти конкурентоспроможну продукцію. В умовах проведення приватизації, реструктуризація державних підприємств може здійснюватися з метою підвищення споживчої вартості і, відповідно, ціни підприємств, які підлягають продажу. Так, Фонд державного майна України визначив, що його завданням "під час проведення реструктуризації є, насамперед, підвищення ринкової вартості, інвестиційної привабливості та ліквідності об'єктів приватизації." [2, с. 3].

У межах державного сектора реструктуризація може проводитися на макро- і мікрорівнях. У першому випадку здійснюють заходи щодо істотної зміни масштабів певних галузей або підгалузей, які зумовлені глобальними трансформаціями в економічному середовищі.

Реструктуризація на мікрорівні (реструктуризація підприємств) – це здійснення організаційно-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на зміну структури підприємства, його управління, форм власності, спроможних піднести підприємство до фінансового оздоровлення, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищення ефективності виробництва.

З точки зору заходів, які необхідно здійснити для пристосування підприємства до нових умов, реструктуризацію можна поділити на оперативну; стратегічну; техніко-економічну; фінансову.

Оперативна реструктуризація дає змогу "виживання" підприємства на короткий термін. Основними цілями оперативної реструктуризації є, по-перше, поліпшення результатів діяльності (включає: скорочення витрат на персонал; скорочення матеріальних витрат; скорочення інших витрат; прискорення обігу), по-друге, забезпечення ліквідності (зменшення дебіторської заборгованості; реалізація надлишків запасів; раціоналізація інвестицій; продаж непотрібного майна підприємства).

Стратегічна реструктуризація забезпечує довгострокову конкурентоспроможність підприємства. Вона включає аналіз причин, через які підприємство втратило конкурентні позиції (виробництво продукції, що не користується попитом; поширення діяльності на сфери, в яких підприємство не може бути конкурентоспроможним тощо).

З точки зору змісту заходів, які здійснюють у ході перебудови підприємства, можна виділити техніко-економічну та фінансову реструктуризації.

Техніко-економічна реструктуризація – сукупність заходів зі зміни технології виробництва, оновлення основних засобів, перехід на випуск нових видів продукції, зменшення або збільшення обсягів виробництва (з відповідними змінами в обсягах використовуваних засобів виробництва).

Фінансова реструктуризація – заходи зі запобігання банкрутства підприємств, що приватизуються шляхом перетворення у ВАТ, їх фінансового оздоровлення, і мають передбачати розрахунок додаткової вартості державного майна, що виникає внаслідок фінансової реструктуризації простроченої заборгованості підприємства перед Державним бюджетом України, у тому числі з розрахунків за оренду державного майна, та внесення цієї вартості до статутного фонду ВАТ під час його визначення. Фактичні значення показників, що характеризують фінансовий стан підприємства, а саме: коефіцієнт покриття з групи коефіцієнтів ліквідності, коефіцієнт обіговості кредиторської заборгованості з групи коефіцієнтів ділової активності, коефіцієнт рентабельності активів підприємства з групи коефіцієнтів рентабельності, коефіцієнт маневреності власного капіталу з групи коефіцієнтів платоспроможності, котрі на певну дату відповідають нормативним вимогам або підприємство є прибутковим, його фінансовий стан і платоспроможність визнають задовільно, а заходи фінансової реструктуризації під час визначення розміру статутного фонду ВАТ не застосовуються.

Незважаючи на те, що реструктуризація підприємств може і повинна відігравати значну роль в активізації та підвищенні ефективності приватизації її можливості використовують не повною мірою. Провідні фахівці дають негативну оцінку суттєвому стану реструктуризації в економіці України. "Про реструктуризацію останнім часом написано немало, ще більше сказано, – відзначають провідні спеціалісти ФДМУ, – але як правило далі розроблення бізнес-планів для підприємства справа не просувається. Достатньо сказати, що з 6166 АТ, які змінили форму власності у процесі приватизації в Україні та мають глибину продажу більше як 50 %, вдалою можна вважати реструктуризацію 40-60 підприємств" [3, с.58].

На нашу думку, ефективну реструктуризацію може провести тільки ефективний управлінець, а ним може бути тільки власник. Чиновницький апарат, як відомо, ніколи такими якостями не відзначався. Тим не менше, державний апарат управління має великі можливості для контролю за процесом реструктуризації як методом підготовки до ефективної приватизації – залучення провідних фахівців, включаючи іноземних, створення нормативної бази, фінансові ресурси бюджету.

Таким чином, можна зробити висновок, що проведення значної за розміром реструктуризації підприємств, призначених до приватизації, повинно стати важливим напрямком активної державної політики. Це може проявлятися, наприклад, у створенні державного Центру методологічної підтримки санації та реструктуризації, надання інформації про вітчизняний та іноземний досвід реструктуризації підприємств, аналізу бізнес-планів, надання кредитів тощо.

Управління формуванням ціни майна, що приватизується – основа високої ефективності приватизації. Однією з головних умов переходу до ринкової системи є отримання всіма речовими чинниками виробництва реальної вартісної оцінки. Тому управління процесом формування величини грошового виміру власності надзвичайно важливе в ході приватизації державної власності.

Як відомо перехід державної власності у приватну в Україні відбувався у двох основних формах – за сертифікати (тобто безкоштовно) та за грошо-

ві кошти. В останньому випадку з власністю відбуваються як якісні зміни – вона переходить з речової форми в грошову, так і кількісні – реальна вартість засобів виробництва може, залежно від умов при яких здійснюється процес трансформації, набути більшого або меншого значення.

Як відомо, гроші – найзагальніша форма власності. Отже, величина власності, яка залишиться у розпорядженні держави, як власника майна, що приватизується за грошові кошти, вимірюватиметься отриманою грошовою масою. Оскільки ринковий механізм дає широкі можливості перерозподілу власності за рахунок "цінової гри" то органам державної влади необхідно звертати особливу увагу на процес ціноутворення на майно, яке приватизується.

Звідси виходить, що виконавча влада повинна чітко визначитися зі списком підприємств, які приватизуються та ввести їх у режим передприватизаційної підготовки, спрямованої на підвищення ціни і ліквідності кожного з них. Проте відомо, що реально цей процес набуває значного спотворення внаслідок його бюрократизації і корупції. Відомий економіст О. Пасхавер вважає, з огляду на поширення корупції у питаннях оцінки майна, яке приватизується, що ним повинні займатися не державні структури, а спеціалізовані фірми на умовах плати за успіх та матеріальної відповідальності за завдану шкоду, "які здійснюватимуть керівництво підприємствами до моменту їх продажу" [4, с.39].

За весь період здійснення приватизації було відпрацьовано і використано у практичній діяльності кілька методів оцінки та способів продажу, які повинні були визначити найбільш ефективну ціну об'єктів державної власності. Проте всі вони мають серйозні вади і підпадають під сувору критику економістів і політичних діячів. Як на вагомий недолік приватизації – відсутність реальної конкуренції в ході продажу держмайна, навіть тоді, коли він здійснюється у формах, які начебто відповідають ринковим умовам – аукціони, реалізація за комерційними цінами, – вказував ще у 1996 році В. Голіков [5, с.15].

Значні недоліки мають і методики оцінки майна. Незважаючи на те, що за період приватизації відбувалася їх перманентна зміна, це істотно не позначилось на ефективності. На недосконалість існуючих методів визначення так званої облікової вартості основних фондів і небезпеку її розходження з реальною, ринковою вартістю вказує А. Безуглий. З наведених ним даних видно, що у середині 90-х років відставання облікової вартості основних фондів від реальної призводило до того, що їх вартість у доларовому еквіваленті зазнавала значних коливань і у певні періоди виражалася у таких сумах, при яких всі основні фонди України могла б скупити "навіть не найбагатша людина" з закордонних мільярдерів [6, с.6].

У Методиці оцінки вартості майна під час приватизації, затвердженій Постановою КМУ від 12 жовтня 2000 № 1554 приділялося більше уваги, ніж у попередніх документах ринковим методам визначення ціни. У ній в основу експертної оцінки майна, у тому числі цілісних майнових комплексів, поклалися загальновідомі у світовій практиці базові принципи – враховуються чинники попиту і пропонування на аналогічні об'єкти, впливу зовнішнього середовища та наявності ринків збуту продукції; ризики, пов'язані з діяльністю

об'єкта оцінки, отриманням прибутків та інвестуванням коштів для його придбання; ступінь контролю над бізнесом, що є об'єктом оцінки; поточна та прогнозована прибутковість діяльності тощо.

Цією Методикою передбачалося для проведення експертної оцінки майна використовувати такі загальновідомі у світовій практиці методичні підходи, як витратний (майновий); та порівняльний (аналогів продажу) капіталізації доходів (пряма капіталізація доходу та дисконтування майбутніх грошових потоків).

Згідно з вимогами Методики, експерт, що проводитиме експертну оцінку вартості державного майна, відбирається на конкурсних засадах у порядку, встановленому ФДМУ. При визначенні експертної оцінки, експерт зобов'язувався обґрунтувати вибір підходів до оцінки вартості майна. Неможливість або недоцільність застосування певного підходу експертом також обґрунтовується у звіті.

Проте, незважаючи на удосконалення Методики оцінки майна, тиск "тіньових сил" як з боку приватного сектора, так і зсередини управлінського державного апарату продовжувався та призводив до того, що підприємства доводили до банкрутства, щоб використати їх для перерозподілу власності. Таким чином можна зробити висновок, що самі собою "Методики..." хоч і удосконалювали процес приватизації проте не вирішують проблеми визначення реальної вартості державних підприємств, якщо певними силами створюється тиск і держава (управлінський апарат) не може або не хоче відстоювати інтереси суспільства.

Справедливою є думка О. Пасхавера про те, що в умовах відсутності цивілізованого громадянського суспільства, приватизація буде відображати інтереси осіб, наближених до влади. На початку 2004 року в інтерв'ю журналу "Бізнес" він стверджував, що зараз "можна "виколупувати" найбільш "апетитні" підприємства, як родзинки з пирога, і приватизувати" [7, с.70].

Отже, держава як власник засобів виробництва, прийнявши рішення про їх приватизацію, повинна здійснити комплекс заходів з метою створення умов для проведення цього процесу з найбільшою ефективністю, не допускаючи, насамперед, тіньових схем перерозподілу власності, оскільки вони не тільки позбавляють бюджет можливих коштів, але і згубно впливають на розвиток ринкових відносин.

Неадекватність облікових і ринкових (реальних) вартостей основних фондів породжує спекулятивний ажіотаж навколо штучно здешевленої власності. Замість нарощування виробництва для створення додаткової вартості інвестори вдаються до перекидання капіталу і придбання підприємств за знеціненою обліковою вартістю. Різниця між обліковою та ринковою вартістю і є винагородою за "вдале" розміщення капіталу. Можна спостерігати феномен, коли штучному заниженню облікових вартостей основних фондів сприяє недосконалість законів і відверта деструктивна діяльність керівників підприємств [6, с.9].

Тому завданням державних органів управління є створення умов при яких формуються ціни, що найбільш відповідають ринковій вартості підприємств, які приватизують. Практика свідчить, що, чим більш конкурентні,

відкриті та прозорі методи встановлення цін, тим значно ефективніше управління ними.

З метою аналізу процесів ціноутворення, що відбуваються на ринках в Україні, у ФДМУ створено єдину в Україні інформаційну систему експрес-аналізу звітів про оцінку об'єктів нерухомості, що приватизуються, розробляється інформаційно-аналітична база переоцінки основних фондів підприємств через введення нових стандартів бухгалтерського обліку. Введено цивільно-правову відповідальність експертів за якість оцінки державного майна.

Враховуючи наявність тенденції до організованого заниження прибутковості підприємств і навіть свідомого перетворення їх у збиткові, державним органам управління процесом приватизації необхідно особливу увагу звернути на оцінку саме таких господарств. На думку вчених збиткові державні підприємства не можна передавати у приватний сектор без ретельного аналізу. "Передача у приватний сектор підприємств, – вважає, наприклад, Є. Ставровський, – що збанкрутіли з штучно створених причин, призводить до їх продажу за заниженими цінами не тільки вітчизняному, але й зарубіжному капіталу і провокує корупцію у владних структурах"[8, с.17]. Отже, причини збитковості повинні бути ретельно вивчені, і у випадку штучного її походження, винуватців необхідно притягати до відповідальності, а підприємства виключати зі списків приватизації.

Післяприватизаційне управління – комплекс заходів, необхідних для досягнення повного виконання новим власником умов, визначених угодою купівлі-продажу. Відомо, що трансформація відносин власності не закінчується підписанням угод. Взята у кількісному економічному аспекті вона продовжується та після формально-юридичних процедур аж до здійснення повних розрахунків за майно та виконання умов приватизації (погашення боргів приватизованого підприємства, внесення інвестицій та інше).

Необхідність таких заходів пов'язана з наявністю стійкої тенденції до порушення умов приватизації. Офіційно завдання органам приватизації по здійсненню контролю за виконанням покупцями державного майна умов договору купівлі-продажу було встановлено законодавством у 1997 році. Норма про це знайшла своє відображення у прийнятому в лютому 1997 року Законі України "Про приватизацію державного майна". Суттєво ж ця робота здійснювалася з 1994 року, коли в листопаді наказом ФДМУ було створено Департамент економічного аналізу та післяприватизаційної підтримки підприємств. У 1995-96 роках поступово основне місце в роботі Департаменту зайняв саме контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації.

Через масові порушення договірних умов приватизації Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про приватизацію державних підприємств" від 19 лютого 1998 року № 89/97-ВР було викладено у новій редакції Закон України "Про приватизацію державного майна", в якому розширено сферу застосування штрафних санкцій у процесі приватизації, в тому числі встановлено відповідальність покупців за несвоєчасну сплату вартості об'єкта приватизації.

Відповідно до п.4 ст.29 Закону про купці, які протягом 60 днів з моменту реєстрації відповідної угоди не внесли суму вартості об'єкту приватизації, сплачують на користь органу приватизації неустойку в розмірі, що встановлюється Кабінетом міністрів України. Постановою "Про порядок сплати і розмір неустойки за повну або часткову несплату покупцями коштів за об'єкти приватизації" від 21 серпня 1998 року № 910 передбачено стягнення з недисциплінованого покупця суму в розмірі 20 % призначеної ціни. Ці кошти вносяться протягом 20 календарних днів з моменту закінчення терміну сплати вартості відповідного майна та зараховуються до позабюджетного Державного фонду приватизації. За несвоєчасне виконання покупцями зобов'язань з інвестування об'єкту приватизації накладається санкція у розмірі 0,1 відсотка вартості невнесених інвестицій за кожний день прострочення. З метою посилення відповідальності підприємств з виконання умов приватизації державної власності органи приватизації проводять претензійно-позовну роботу щодо повернення пакетів акцій підприємств-боржників у власність держави. Важливе місце цей вид управлінського контролю посідає і в роботі Фонду державного майна України. Згідно з наказом Фонду від 14 лютого 1995 року, в усіх регіональних відділеннях були створені відділи (сектори) по контролю за виконанням умов договору купівлі-продажу. У ФДМУ створено автоматизовану систему моніторингу реалізації умов угод купівлі-продажу пакетів акцій – інформаційно-пошукова система "Етап". У випадках невиконання умов договору, після використання всіх можливих шляхів доарбітражного врегулювання проблеми, яка виникла, готуються приписи про необхідність розриву договору і повернення об'єкту у власність держави.

Проте не зважаючи на заходи, які здійснюються, масштаби злочинності у сфері приватизації державного майна мали тенденцію до зростання. Так, якщо у 1999 році кількість злочинів зросла порівняно з попереднім роком на 19,5 % і становила майже 3 тисячі [9, с.71], то за перше півріччя 2000 року приріст цієї категорії правопорушень зріс на 37,5 % порівняно з першим півріччям 1999 року [160, с.70], а за перші п'ять місяців 2001 року кількість виявлених порушень при реалізації державного майна зросла у 2,5 рази]. Розкрадання державного майна на початок 2001 року набуло неприкритого і обвального характеру. Так при продажу належних державі 49 % акцій найбільшого виробника шин СП "Росава" "...вже на перших етапах розслідування виявлено порушення у діях державних виконавців, а також в оцінці та процедурі продажу майна" [10, с.6]. Хоча оціночна вартість цього пакету становила 102 млн. гривень, продавець – Виконавча служба Радянського району міста Києва продала його за 4,29 млн. гривень [11, с.4].

Отже до процесу незаконного перерозподілу власності приєднуються ті складові частини державного апарату, які якраз повинні її охороняти. Це свідчить як про послаблення ролі самої держави, так і слабкість суспільства, органом якого виступає держава.

Вивчення процесу управління процесом приватизації державної власності показує, що він є багатограним явищем – від класифікації підприємств залежно від умов приватизації до визначення ціни на об'єкт продажу і контро-

лю до здійснення остаточного розрахунку за викуплене майно. Очевидно, що кожна складова цього процесу вимагає чіткого обґрунтування та визначення її місця у процесі реалізації державою свого права власності.

Література

1. Положення про перед приватизаційну підготовку підприємств Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 1998, № 12. – С. 12-15.
2. Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 1998, № 6. – С. 15.
3. Кальніченко Л., Зеленський С. Післяприватизаційна реструктуризація підприємств – чинник їх фінансового оздоровлення// Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 2000, № 4. – С. 58-59.
4. Пасхавер О. Перспективи приватного підприємництва в Україні: приватизація та зростання нового капіталу// Економіка України. – 2000, № 4. – С. 31-39.
5. Голіков В. Приватизація як фактор переходу України до ринкової економіки// Економіка України. – 1996, № 8. – С. 13-21.
6. Безуглий А. Основні фонди та наслідки державної амортизаційної політики// Економіка, фінанси, право. – 2000, № 8 – С. 5-12.
7. Кибовская А. В меню – только острое// Бизнес. – 2004, № 5. – С. 70.
8. Ставровський Є. Про формування державного сектору економіки// Економіка України. – 1999, № 7. – С. 12-17.
9. Статистика України. – 2000, № 1. – С. 31-71.
10. Урядовий кур'єр. – 2001. – 9 червня, № 101.
11. Государство потеряло долю в СП "Росава"// Деловая столица. 2001. – 28 мая. – С. 4.

УДК 330.35:330.32

Викл. Н.С. Дворяшина, канд. екон. наук –
Європейський університет, м. Київ

ІНВЕСТИЦІЇ – ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Визначено основні фактори зниження інвестиційної активності в Україні та окреслено шляхи підвищення інвестиційної діяльності.

Ключові слова: інвестиції, капітальні вкладення, активізація інвестиційної діяльності.

Teacher N.S. Dvoryashyna – European university, Kyiv

Investments are basis of economic and social development of country

In article are determined main factors of the reduction to investment activity in Ukraine and is intended way of increasing to investment activity.

Keywords: investments, capital embedding, activation to investment activity.

Успадкована від соціалістичної економіки структура виробництва, втративши свою спрямованість на ВПК після 1991 р., внаслідок неправильно зорієнтованої інвестиційної політики не змогла переорієнтуватися на потреби внутрішнього ринку. У скрутних умовах нестачі коштів для придбання обігових коштів і капітальних вкладень поступово дедалі частина підприємств стала відриватися від галузевої орієнтації у виробництві (стосовно внутрішніх замовників) на можливості зовнішнього споживача продукції. У цих умовах міжгалузеві зв'язки ослабли, створення єдиного народногосподарського комплексу, зорієнтованого здебільшого на внутрішній ринок, не відбулося. Їх підмінила стихійна структурна орієнтація.